

Ἡ Ἄρετή καὶ ἡ Πραγματικὴ Σημασία τοῦ «ΜΟΛΩΝ ΛΑΒΕ».

Τοῦ Ἀντωνίου Α. Αντωνάκου Καθηγητοῦ – Κλασσικοῦ Φιλολόγου Ἱστορικοῦ
– Συγγραφέως

Ἄρετή εἶναι «ἡ ἠθικὴ ἀνωτερότητα, ἡ ὑπεροχή». Σήμερα ὅμως, ἡ σημασία τόσο τῆς λέξεως «ἀρετή», ὅσο καὶ τοῦ ὀνόματος «ἀγαθός», τὸ ὁποῖο σχετίζεται μὲ τὴν ιδιότητά της, ἔχουν διαστρεβλωθῆ, παίρνοντας μίαν τελείως διαφορετικὴ τροχιά ἀπὸ τὴν πραγματικότητα. Γιὰ νὰ καταλάβουμε καλύτερα τὴν σημασία πού ἔδιναν οἱ ἀρχαῖοι μας πρόγονοι στὴν λέξη «ἀρετή», ἄς παρακολουθήσουμε τί λένε γι' αὐτὴν τὰ λεξικά τους. Τὸ «Etymologicum Magnum» τονίζει μεταξύ τῶν ἄλλων: «Λέγεται δὲ καὶ ἡ κατὰ πόλεμον δύναμις, παρὰ τὸν Ἄρην, τὸν πόλεμον. Λέγεται δὲ ἀρετή καὶ ἡ ἐν παντὶ πράγματι ὑπεροχῇ· παρὰ τὸ αἰρῶ, τὸ προαιροῦμαι. Σημαίνει τὴν κατὰ πόλεμον ἀνδρείαν... Σημαίνει καὶ τὴν ψυχικὴν ἀρετήν». Ἄν προσέξουμε δὲ μὲ μεγαλύτερη προσοχὴ τὰ λεξικά, θὰ διαπιστώσουμε ὅτι ἐκτὸς τῶν ἄλλων ἐτυμολογιῶν, ἡ λέξη «ἀρετή», δηλώνει καὶ τὴν ιδιότητα τοῦ Ἄρεως· τὴν μαχητικότητα, τὴν ἀνδρεία. Καὶ πράγματι πρέπει ὁ ἄνθρωπος νὰ μάχεται γιὰ νὰ κατακτήσῃ ὅτιδήποτε. Νὰ μάχεται γιὰ νὰ ἔχη καλὰς ἐπιδόσεις. Νὰ μάχεται γιὰ νὰ βελτιώσῃ τὸν χαρακτήρα του. Νὰ μάχεται γιὰ νὰ εἶναι πιὸ δυνατός. Νὰ μάχεται γιὰ νὰ γίνῃ πιὸ ὠφέλιμος στοὺς συνανθρώπους του. Αὐτὲς τὲς τέσσερις ιδιότητες τὲς συγκεντρώνουν τὰ τέσσερα παραθετικὰ τοῦ ἐπιθέτου «ἀγα-

θός» (αμείνων, ἄριστος – βελτίων, βέλτιστος – κρείττων, κράτιστος – λών, λώστος), τὸ ὁποῖο ἀπὸ τὸν τύπο ἤδη «ἀρείων (αμείνων)», «ἄριστος», σχετίζεται μὲ τὴν ἀρετὴ. Διαπιστώνουμε λοιπὸν ἀπὸ τὴν μελέτη τῶν ἐπεξηγήσεων ποὺ δίνουν τὰ λεξικά ὅτι γιὰ τοὺς ἀρχαίους πατέρες μας, ἡ λέξη εἶχε διάφορες σημασίες: Σήμαινε τὴν γενναιότητα, τὴν ψυχικὴ ἀρετὴ, τὴν μαχητικὴ ἀλλὰ καὶ τὴν ὑπεροχὴ. Ἦταν αὐτὴ ποὺ ἐπιθυμοῦσαν καὶ ἐπεδίωκαν οἱ πάντες. Τὸ «τᾶν ἢ ἐπὶ τάς», γιὰ παράδειγμα, ἦταν ἡ αὐτονόητη ἀπαίτηση τῆς πολεμικῆς ἀρετῆς τοῦ γιοῦ της, ἀπὸ τὴν Λάκαινα Μάνα, ἡ ὁποία ἀπαιτοῦσε θάρρος στὴν ἀντιμετώπιση τοῦ κινδύνου, τόλμη στὴν διεκδίκηση τῆς νίκης καὶ ἀποτέλεσμα στὸν ἀγῶνα. Θὰ κατανοήσουμε ὅμως καλύτερα τὴν ἰδιαίτερη αὐτὴν σημασία ἀπὸ τὴν ἐξήγηση ἐνὸς ἰδιαιτέρως χαρακτηριστικοῦ παραδείγματος!

Ὁ Λεωνίδας, ὅταν ὁ Ξέρξης του ζήτησε νὰ παραδώσῃ τὰ ὄπλα, τοῦ ἀπήντησε τὸ περίφημο «μολὼν λαβέ»! Τὸ γεγονὸς ὅτι δὲν γνωρίζουν πολ-λοὶ τὴν ἰδιαίτερη σημασία τῶν λέξεων αὐτῶν τῆς Ἑλληνικῆς, ὀδήγησε τοὺς «μεταφραστές» νὰ τὸ ἀποδώσουν ὡς «ἔλα νὰ τὰ πάρῃς»! Οἱ ξένες μάλιστα πολεμικὲς ταινίες τῆς μάχης τῶν Θερμοπυλῶν τὸ ἀποδίδουν ὡς «come and get them»!

Ὅμως ὁ Λεωνίδας ΔΕΝ ΕΙΠΕ ΑΥΤΟ. Διότι ἦταν Λάκων καὶ διότι ἐννοοῦσε τὸ Λακωνικὸ αὐτονόητο. Ἄν ἐννοοῦσε αὐτό, ποὺ λένε ἐλαφρᾶ τῇ καρδίᾳ οἱ μὴ σχετικοὶ μὲ τὴν γλῶσσα, τότε θὰ ἔλεγε «ἐλθὼν λαβέ» καὶ ὄχι «μολὼν λαβέ». Καὶ θὰ ἐξηγήσω ἀμέσως τί ἐννοῶ. Τὸ ρῆμα «μολώσκω», ποὺ τρέπεται σὲ «βλώσκω», ἔχει ἀόριστο «ἔμολον» καὶ τὴν μετοχὴ ἀορίστου «μολών». Γνωρίζουμε βεβαίως ὅτι στὴν Ἀρχαία Ἑλληνικὴ γλῶσσα οὐσιαστικὰ δὲν ὑπάρχουν συνώνυμα. Γιὰ νὰ δηλωθῇ τὸ ρῆμα «ἔρχομαι» ἢ «πηγαίνω» ὑπάρχουν δεκάδες τύποι, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ καθένας εἶχε μία εἰδοποιὸ νοηματικὴ διαφορὰ ἀπὸ τὸν ἄλλο καὶ δήλωνε κάτι λίγο διαφορετικὸ.

Ἔτσι τὸ ρῆμα «βλώσκω» σημαίνει ἔρχομαι κάπου, πηγαίνω κάπου, ἀφοῦ ὅμως πρῶτα βρίσκω τὰ ψυχικὰ ἀποθέματα, τὸ θάρρος ψυχῆς. Ὅταν λοιπὸν ὁ Λεωνίδας ἀπάντησε στὴν ἀπαίτηση τοῦ Ξέρξη «μολὼν λαβέ», δὲν ἐννοοῦσε «ἔλα νὰ τὰ πάρῃς», ἀλλὰ «βρὲς πρῶτα τὸ θάρρος καὶ ἔλα νὰ τὰ πάρῃς»,

«ΑΝ ΤΟΛΜΑΣ, ΕΛΑ ΝΑ ΤΑ ΠΑΡΗΣ»!

Ἡ μετοχὴ βεβαίως εἶναι ὑποθετικὴ καὶ ἡ φράση ἀποδίδει ὑποθετικὸ λόγο. Ὅμως τὸ μήνυμα ἦταν σαφές. «Ἄν σοῦ κοτάῃ, ἔλα». Καὶ φυσικὰ αὐτὴ ἡ ἐπίδειξη θάρρους ἦταν συνέχεια τῆς ἀτειχίστου πόλεως, ἡ ὁποία δήλωνε ὅτι τὰ τείχη εἶναι γιὰ τοὺς ἄλλους. Γιὰ μας, τοὺς Λάκωνες,

«τείχη εἶναι τὰ σώματα τῶν στρατιωτῶν μας»! Ἡ πολεμικὴ ἀρετὴ σὲ ὅλο
της τὸ μεγαλεῖο!

Πηγή : <https://thesecretrealtruth.blogspot.com/>